

Kulturdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Remissyttrande

Läsandets kultur (SOU 2012:65)

Journalistförbundet begränsar sitt yttrande till de delar som berör stödet till kulturtidskrifter och något frågan om biblioteksersättningen. I övrigt hänvisar vi till det yttrande som inges av Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd, KLYS, där förbundet är medlem.

Det är glädjande att utredningen i sin ambitiösa genomgång av tidskriftsmarknaden uppmärksammat att de som arbetar med/för kulturtidskrifterna i många fall gör det för mycket låga arvoden och att det lett till ett förslag om att de generella stödnivåerna bör höjas. Problemet med de låga arvodena är av den omfattningen att det också motiverar att det ställs krav på att de ökade resurserna ska användas just till höjda arvoden.

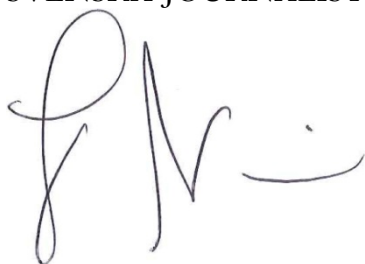
Glädjen grumlas dock av att den föreslagna höjningen är förhållandevis liten, två miljoner kr fördelade på ca 110 tidskrifter (det antal titlar som fick stöd 2011) blir i genomsnitt drygt 18 000 kr per tidskrift. Det är naturligtvis inte tillräckligt för att komma till rätta med problemet med de obefintliga eller låga arvodena till kulturtidskrifternas medarbetare. Sett mot bakgrunden att förslaget innebär att kulturtidskriftsstödet i så fall ”återställs” till ungefär den nivå som gällde 1977/78 och att höjningen är en omfördelning av medel på utgivningsstödet bekostnad, framstår det inte heller som någon större förbättring.

Ytterligare en anledning till att höjningen skulle behöva vara betydligt större är att fler tidskrifter borde omfattas.

Journalistförbundet hörde till dem som var mycket kritiska då definitionen av tidskrift som kan få stöd förändrades radikalt 2010 och vi anser fortfarande att tidskrifter som innehåller samhällsinformation i vidare mening samt ekonomisk och social debatt, som då mönstrades ut, är lika nödvändiga som tidigare och att stödet till dem bör återinföras.

Vi ifrågasätter också, med utgångspunkt i EUs uthyrnings- och utlåningsdirektiv, att upphovsmän som till exempel journalister som medverkar i tidskrifter som lånas ut på bibliotek, till exempel kulturtidskrifter, inte omfattas av biblioteksersättning. Biblioteksersättningen är inte och får inte bli en bidragsordning, den är och ska vara just en ersättningsordning, vars storlek de organisationer som företräder upphovsmännen har rätt att förhandla om. Regeringens agerande i samband med den senaste förhandlingen 2011 och direktiven till Litteraturutredningen inger oro på den punkten, likaså utredningens förslag om överläggningar om en klumpsumma i stället för ersättning kopplad till utlåningen. Implementering av direktivet i form av en lag om biblioteksersättning, med nivåer/uppräknings som fastställs i förhandlingar med upphovsmännen, framstår som allt mer nödvändig.

Med vänlig hälsning
SVENSKA JOURNALISTFÖRBUNDET

Jonas Nordling
Förbundsordförande